

УДК 803.0-541.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-1-26>**Оксана ДАНИЛОВИЧ,**
orcid.org/0000-0003-4270-2740кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Чернівецького національного університету
(Чернівці, Україна) o.danylovych@chnu.edu.ua

ПАРАДИГМАТИЧНІ ВІДНОШЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ НА СЕМАНТИЧНОМУ РІВНІ У ХУДОЖНЬОМУ СТИЛІ¹

Стаття присвячена дослідженню парадигматичних відношень ЛСГ прикметників у художньому стилі. У дослідженні задіяно 22 ЛСГ прикметників. Був використаний кореляційний аналіз, щоб дослідити парадигматичні зв'язки прикметників та їх характер. Парадигматичні зв'язки з найвищими коефіцієнтами були визначені. Завдяки кореляційному аналізу зв'язки були поділені на сильні, середні та слабкі за коефіцієнтами кореляції. Було проаналізовано сильні парадигматичні зв'язки та частота вживання ЛСГ прикметників. Було встановлено спільні семантичні ділянки синтагматичних зв'язків при порівнянні сильних парадигматичних зв'язків ЛСГ прикметників. Об'єктом дослідження є ЛСГ прикметників у художньому стилі. Предметом дослідження є парадигматичні зв'язки на семантичному рівні. Мета – визначити та порівняти сильні парадигматичні зв'язки прикметників. Актуальність дослідження обумовлена необхідністю вивчення парадигматичних зв'язків ЛСГ прикметників, оскільки вони ще не були вивчені у художньому стилі за такими завданнями. Висновки. Аналіз частоти вживання ЛСГ прикметників, які беруть участь у створенні сильних парадигматичних зв'язків показав, що переважають ЛСГ прикметників з високою та середньою частотою вживання, окрім 2 ЛСГ прикметників з низькою частотою «Релігія, раса» та «Швидкість». Дослідження сильних парадигматичних зв'язків виявило, що ЛСГ прикметників «Релігія, раса» має найбільшу кількість парадигматичних зв'язків з низькою частотою вживання та середньою кількістю синтагматичних партнерів. ЛСГ прикметників «Риси характеру» та «Емоційний стан, почуття» мають однаково велику кількість парадигматичних зв'язків. Проте між ними існує суттєва відмінність у частоті вживання, а також у кількості синтагматичних зв'язків. Це свідчить про те, що ЛСГ прикметників корелюють між собою не тільки за спільністю семантичних ділянок, але і спільністю семантики між собою, тобто, як додаткові ознаки.

Ключові слова: сполучуваність, прикметник, лексико-семантична група, парадигматичні зв'язки.

Oksana DANYLOVYCH,orcid.org/0000-0003-4270-2740Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Humanities
Chernivtsi National University
(Chernivtsi, Ukraine) o.danylovych@chnu.edu.ua

PARADIGMATIC RELATIONS OF ADJECTIVES ON THE SEMANTIC LEVEL IN THE BELLE-LETTRES STYLE

The article is dedicated to the investigation of paradigmatic relations of LSG of adjectives in the belle-lettres style. 22 LSG of adjectives were used in our investigation. The correlation analysis was used to investigate paradigmatic ties and their character. Paradigmatic ties with the highest correlation coefficients were distinguished. Due to correlation analysis paradigmatic ties were divided into strong, medium and weak ties according to their correlation coefficients. Strong paradigmatic ties and the frequency of usage of LSG of adjectives were analyzed. Common semantic areas of syntagmatic ties in comparison of strong paradigmatic ties of LSG of adjectives were defined. The object of the study is LSG of adjectives in the belle-lettres style. The subject of the study is paradigmatic ties on the semantic level. The goal is to distinguish and compare strong paradigmatic ties of adjectives. The topicality is caused by the necessity of distinguishing and analyzing paradigmatic ties as they have not been investigated yet. Conclusions. The analysis of frequency of usage of LSG of adjectives distinguished that LSG of adjectives with high and medium usage of frequency prevail except 2 LSG of adjectives with a low usage "Religion, race" and "Speed". The investigation of strong paradigmatic ties turned out that LSG of adjectives "Religion, race" has the biggest number of paradigmatic ties with a low frequency of usage and a medium number of syntagmatic partners. Both LSG of adjectives "Traits of character" and "Emotional state, feelings"

¹ У дослідженні ми використали кореляційний аналіз, щоб дослідити парадигматичні зв'язки прикметників, їх характер та ступінь.

have the same big number of paradigmatic ties with an essential difference in frequency of usage and the number of syntagmatic ties. So it proves that LSG of adjectives correlate between themselves not only by common semantic areas but also by common semantics as additional signs.

Key words: *combinability, adjective, lexical-semantic group, paradigmatic ties.*

Постановка проблеми. Проблема опису лексико-семантичної організації лексики й сьогодні залишається актуальною. «Лексичний склад мови отримує системний опис, суть якого становить виявлення, а також репрезентація відношень та зв'язків між словами у межах лексико-семантичних груп» (Широков, 2011: 32). В нашому дослідженні вивчаються парадигматичні зв'язки на основі лексико-семантичних груп прикметників. «Лексико-семантичні групи слів – слова, які належать до якої-небудь однієї частини мови» (Філін, 1957: 523-538). ЛСГ є сукупностями слів, які об'єднані за принципом наявності в них загальної семантичної ознаки, первісного значення, що виступає як інваріант, а сполучуваність лексем через свої зв'язки виявляються як варіанти. У ЛСГ елементи зв'язані та об'єднані внутрішньомовними відношеннями, у яких зв'язки між денотативними компонентами значень. Ці парадигматичні зв'язки реалізуються в нелінійних зв'язках, які відсутні в тексті, але є в наявності у свідомості носіїв мови. «Як і будь-яка система, лексико-семантична система базується на відношеннях, найголовнішими серед яких є парадигматичні, синтагматичні та епідигматичні» (Соколовская, 1970: 24). Парадигматичні відношення в лексико-семантичній системі – «відношення між словами й групами слів на основі спільності або протилежності їх значень» (Кочерган, 2006: 266). Парадигматичні відношення вивчаються в тематичних групах, лексико-семантичних полях, синонімічних рядах, антонімічних парах, гіпонімічних групах, лексико-семантичних групах.

Аналіз досліджень. Парадигматичні відношення є предметом дослідження у працях К. Бірмана, М. Зальгрена, Р. Раппа, М.В. Евенс, Бонні Е. Літовівіц, Л. Харукі, Дж. Пустейовського, С. Бордага, Ф. Сана, Х. Рубенштейна, В. Чіу, К. Лу, Р.Г. Баен, В. Левелта, Р. Шрьодера, М. Ернестуса, М. Бароні, А. Ленсі, Дж. Каррена та ін. Цій проблемі присвячено багато робіт Ф. де Соссюра, І.А. Бодуен де Куртене, В.В. Левицького, Д. Шмельова, І.В. Арнольда, Л.Ф. Єльмслева, Л.В. Бистрової, В.І. Гака, М.П. Кочергана, М.Д. Капатрука, Угрюнок Р.В., Струганець Л., Липки С.І. та ін. Нами були досліджені парадигматичні зв'язки на семантичному рівні у публіцистичному стилі (Данилович, 2019: 69-73) та науковому стилі (Данилович, 2021: 46-51), проте, невивченими

залишаються парадигматичні зв'язки на семантичному рівні у художньому стилі, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

В нашому дослідженні аналізується тексти, матеріалом яких стала суцільна вибірка з творів сучасних англійських та американських письменників J. Archer, A. Fine, W. Holden, T. Parsons, J.K. Rowling, M. Blake, J. Grisham, J. Michener, J. Ball, J.A. Rice (с 1980 по 2005 г.) загальним обсягом 10 100 словосполучень прикметників з іменниками.

Використавши частоту вживання прикметників з ЛСГ іменників та застосувавши кореляційний аналіз, ми дослідити парадигматичні зв'язки прикметників, їх характер та ступінь. У дослідженні задіяно 22 ЛСГ прикметників. Принципи виділення ЛСГ прикметників, ЛСГ іменників та їх перелік наведені у статті (Данилович, 2004: 98–112).

Мета статті – визначити та порівняти сильні парадигматичні зв'язки прикметників. Об'єктом є ЛСГ прикметників у художньому стилі. Предметом дослідження є парадигматичні зв'язки на семантичному рівні.

Виклад основного матеріалу. Як показано в (Левицький, 2006: 235-237), усі основні методи вивчення парадигматичних відношень у лексиці можна поділити на дві групи – методи, що базуються на аналізі словників (словникових дефініцій), і методи, в основі яких лежить аналіз тексту. В нашому дослідженні ми опиралися на методи аналізу тексту.

Лексика має системний характер, що доводиться при поділі слів на різні лексичні групи, підсистеми, елементи яких пов'язані між собою та існують у певних відношеннях. Мовлення є ймовірнісною системою, лінгвістичний розподіл якої можливо вивчити за допомогою квантитативного підходу. В дослідженні був використаний кореляційний аналіз, що дозволяє встановити ступінь і характер зв'язку між досліджуваними явищами (Носенко, 1981: 125). Кореляція може бути позитивною (при прямо пропорційному зростанні обох ознак) або негативною (при обернено пропорційній зміні). Величина коефіцієнта та кореляції коливається в межах від -1 до $+1$. Чим більша залежність існує між ознаками, тим більше величина коефіцієнта кореляції буде наближатися до 1 , і навпаки, при відсутності статистичної залеж-

ності величина коефіцієнта кореляції буде близькою до нуля чи дорівнюватиме нулю:

$$r = \frac{\sum (x_i - x)(y_i - y)}{\sqrt{\sum (x_i - x)^2 \sum (y_i - y)^2}}, \quad (2.1)$$

де r – коефіцієнт лінійної кореляції,

Σ – сума отриманих у результаті тієї чи іншої операції величин,

x_i – значення першої ознаки,

y_i – значення другої ознаки,

x – середня (теоретична) величина значень першої ознаки,

y – середня величина для другої ознаки (Левицький, 2006: 116).

Обчислення коефіцієнта кореляції здійснюється шляхом введення даних про частоту вживання. Величина коефіцієнта кореляції коливається в межах від -1 до 1. Чим більша залежність між досліджуваними ознаками, тим ближче до 1 наближається величина коефіцієнта (Левицький, 2007: 80).

Кореляційний аналіз можна здійснити, знаючи число ступенів свободи df , $df=n-2$. $Df=22-2=20$. При $df=20$ $p_{0,05}=0,54$. Будемо вважати, що зв'язки, які мають коефіцієнт кореляції від 0,42 до 0,6 слабкими, від 0,61 до 0,8 – середніми, більше 0,81 до 1 – сильними.

Найбільші коефіцієнти кореляції були зафіксовані для наступних зв'язків ЛСГ прикметників: «Вік, час» – «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» (0,888), «Вік, час» – «Риси характеру» (0,968), «Вік, час» – «Релігія, раса» (0,921), «Вік, час» – «Оцінка розумових здібностей людини» (0,957), «Національна приналежність» – «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» (0,721), «Емоційний стан, почуття» – «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» (0,896), «Емоційний стан, почуття» – «Природний та фізичний стан» (0,897), «Емоційний стан, почуття» – «Релігія, раса» (878), «Емоційний стан, почуття» – «Риси характеру» (0,860), «Емоційний стан, почуття» – «Оцінка розумових здібностей людини» (0,885), «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Природний та фізичний стан» (0,826), «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Релігія, раса» (0,973), «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Риси характеру» (0,851), «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Швидкість» (0,989), «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Оцінка розумових здібностей людини» (0,917), «Природний та фізичний стан» – «Риси характеру» (0,840), «Природний та фізичний стан» – «Релігія, раса» (0,931), «Природний та фізичний стан» – «Зовнішність

людини» (0,871), «Природний та фізичний стан» – «Оцінка розумових здібностей людини» (0,825), «Риси характеру» – «Релігія, раса» (0,969), «Риси характеру» – «Оцінка розумових здібностей людини» (0,947), «Релігія, раса» – «Зовнішність людини» (0,976), «Релігія, раса» – «Температура» (0,917), «Релігія, раса» – «Оцінка розумових здібностей людини» (0,979), «Зовнішність людини» – «Температура» (0,874).

Аналіз частоти вживання ЛСГ прикметників, які беруть участь у створенні сильних парадигматичних зв'язків показав, що переважають ЛСГ прикметників з високою та середньою частотою вживання. Проте виділяємо 2 ЛСГ прикметників з низькою частотою «Релігія, раса» (48), «Швидкість» (41).

Визначимо спільні семантичні ділянки, а отже і ознаки для ЛСГ прикметників, порівнявши співпадіння синтагматичних зв'язків.

У зв'язку «Вік, час» – «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» переважаюча більшість синтагматичних зв'язків зафіксована для ЛСГ прикметників «Вік, час» (19), менша кількість для ЛСГ «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» (13), 11 з яких перетинаються. Це говорить про спільні семантичні ознаки, які необхідні для опису ЛСГ іменників.

Зв'язок «Вік, час» – «Риси характеру» характеризується тим, що всі визначені синтагматичні зв'язки ЛСГ прикметників «Риси характеру» (11) повністю співпадають з ЛСГ «Вік, час». Це свідчить про те, що дані ознаки вживаються як першочергові в описі людини у представленні її читачам. Невипадково цей зв'язок виявляється сильним у художньому стилі. Тобто відмічаємо вплив функціонального стилю.

На 2,4% перевищує кількість синтагматичних зв'язків (19) над (8) у зв'язку «Вік, час» – «Релігія, раса». Також зазначимо, що всі синтагматичні зв'язки ЛСГ «Релігія, раса» пересікаються з ЛСГ «Вік, час». Тобто, ті ЛСГ іменників, які характеризуються за ознакою «Релігія, раса» може супроводжуватись також ознакою за віком та часом.

Зв'язок «Вік, час» – «Оцінка розумових здібностей людини» перевищує більше ніж у 2 рази за кількістю синтагматичних зв'язків ЛСГ «Вік, час». 8 синтагматичних зв'язків ЛСГ «Оцінка розумових здібностей людини» також співпадають з ЛСГ прикметників «Вік, час».

Аналіз синтагматичних партнерів для ЛСГ «Вік, час» виявив, що такі ознаки як риси характеру, релігія, раса, розумові здібності співпадають повністю всі семантичні ділянки і лише на 2 менше зафіксовано для ЛСГ прикметників

«Поведінка та дії по відношенню до об'єкта». Це говорить про те, що ознаки разом з характеристикою за віком, часом вживаються поряд для повної характеристики об'єкту у художньому стилі.

Зв'язок «Емоційний стан, почуття» – «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» мають майже однакову кількість синтагматичних зв'язків (14–13). Спільними виявились 11 семантичних ділянок, що і підтверджує їх семантичну близькість.

У зв'язку «Емоційний стан, почуття» – «Природний та фізичний стан» переважають синтагматичні партнери у ЛСГ «Природний та фізичний стан» (18) над (14) для ЛСГ «Емоційний стан, почуття», 13 з яких перетинаються. Це підтверджує семантичну подібність даних ЛСГ прикметників. Обидві ЛСГ прикметників позначають стан, а стан супроводжується емоційним забарвленням.

У зв'язку «Емоційний стан, почуття» – «Риси характеру» все ж таки більше зафіксовано синтагматичних партнерів (14) для «Емоційний стан, почуття» у порівнянні з 11 синтагматичних зв'язків для «Риси характеру». Виділяємо 8 спільних ЛСГ іменників. Перетинання зв'язків свідчить про близькість даних ЛСГ прикметників, оскільки риси характеру проявляються в емоційному стані, а емоційний стан завжди притаманний людині.

«Емоційний стан, почуття» – «Релігія, раса» характеризується 14 синтагматичними зв'язками для ЛСГ «Емоційний стан, почуття» та 8 для «Релігія, раса». 6 ЛСГ прикметників виявились спільними для обох ЛСГ прикметників. Це говорить про те, що дані ознаки корелюють між собою, а емоційний стан дещо підкреслює ознаку релігія, раса.

«Емоційний стан, почуття» – «Оцінка розумових здібностей людини» відрізняється значною перевагою синтагматичних зв'язків (14) для ЛСГ «Емоційний стан, почуття» над ЛСГ прикметників «Оцінка розумових здібностей людини» (8). Виявлено 7 спільних семантичних ділянок. Невипадково ці ознаки утворюють сильний зв'язок, оскільки вони взаємопов'язані. Характеристика розумових здібностей нерідко дається в емоційному стані чи відображає почуття, які впливають в оцінці розумових здібностей.

У порівнянні синтагматичних партнерів зв'язку «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Природний та фізичний стан» виділяється переважна більшість синтагматичних зв'язків для ЛСГ «Природний та фізичний стан» (18) на відміну від ЛСГ прикметників

«Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» (13). Потрібно зазначити, що всі вони співпадають з ЛСГ «Природний та фізичний стан». Це значить, що спільні ЛСГ іменників вимагають характеристики саме за такими ознаками.

Зв'язок «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Риси характеру». На 2 синтагматичні зв'язки перевищує ЛСГ прикметників «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» (13) у порівнянні з ЛСГ прикметників «Риси характеру» (11). Зазначимо, що тільки 8 синтагматичних партнерів перетинаються. Невипадково ці ЛСГ прикметників утворюють сильний зв'язок, оскільки семантичні ознаки в певній мірі корелюють між собою. Поведінка та дії характеризуються рисами характеру, виявляють ці риси.

Зв'язок «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Швидкість» визначається майже у два рази більше зв'язками для ЛСГ «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» у порівнянні з ЛСГ «Швидкість» (7). Співпадають 5 ЛСГ іменників, які потребують саме цих ознак. Можна додати, що швидкість, певним чином, уточнює ознаку поведінки та дії.

Зв'язок «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» – «Оцінка розумових здібностей людини» характеризується обмеженою кількістю зв'язків. Визначаємо для ЛСГ прикметників «Оцінка розумових здібностей людини» 8 синтагматичних зв'язків, які співпадають з ЛСГ іменників для «Поведінки та дій по відношенню до об'єкту». Потрібно зазначити, що не тільки спільні семантичні ділянки для обох ЛСГ прикметників, але також і те, що вони корелюють між собою. Поведінка та дії характеризуються з точки зору розумності, дотепності чи навпаки.

У зв'язку «Національна приналежність» – «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» ЛСГ «Національна приналежність» відрізняється великою кількістю синтагматичних зв'язків (18), проте тільки з ЛСГ прикметників «Поведінка та дії по відношенню до об'єкта» утворює сильний парадигматичний зв'язок. Зазначимо наявність 12 спільних ЛСГ іменників. Крім цього, потрібно відмітити, що поведінка та дії конкретизується з точки зору національної приналежності. Звідси впливає більш зрозуміла картина або на основі вже відомих фонових знань читача, або до цих знань додається нова ознака.

У зв'язку «Природний та фізичний стан» – «Риси характеру» переважають синтагматичні зв'язки у ЛСГ «Природний та фізичний стан» (18) у порівнянні з ЛСГ «Риси характеру» (11). 9 ЛСГ іменників є спільними. Це значить, що дані ЛСГ

прикметників мають спільну семантику. До того ж ці дві ЛСГ корелюють між собою, пояснюючи природний чи фізичний стан відповідно до рис характеру, чи, навпаки, стан як реакція згідно з рисами характеру.

Парадигматичний партнер «Природний та фізичний стан» у зв'язку «Природний та фізичний стан» – «Релігія, раса» характеризується більш ніж у 2 рази синтагматичними зв'язками (18) на відміну від ЛСГ «Релігія, раса» (8), які повністю перетинаються з семантичними ділянками ЛСГ «Природний та фізичний стан». Це свідчить про те, що вони мають ознаки необхідні для означення даних ЛСГ іменників.

У зв'язку «Природний та фізичний стан» – «Зовнішність людини» визначено у 2 рази більше синтагматичних зв'язків у ЛСГ «Природний та фізичний стан», аніж у «Зовнішність людини» (9), які повністю співпадають. Спільні семантичні ділянки свідчать про спільні ознаки, які взаємопов'язані між собою. Опис зовнішності супроводжується описом природного та фізичного стану, тим самим впроваджуючи додаткову ознаку та пояснюючи переживання людини, її внутрішнього стану.

Зв'язок «Природний та фізичний стан» – «Оцінка розумових здібностей людини» характеризується відповідно 18 та 8 синтагматичними зв'язками. Всі синтагматичні партнери ЛСГ «Оцінка розумових здібностей людини» повністю перетинаються з ЛСГ «Природний та фізичний стан», що свідчить про певну кореляцію між даними ЛСГ прикметників.

Переважають за кількістю синтагматичних зв'язків ЛСГ прикметників «Риси характеру» (11) у порівнянні з ЛСГ «Релігія, раса» (8). Зазначимо, що не всі семантичні ділянки перетинаються, а лише 6. Тим не менш, співпадіння за семантикою говорить про взаємозалежність між даними ЛСГ прикметників, певним чином, одна ознака «Риси характеру» витікає з іншої «Релігія, раса». Тобто, люди, які належать до певних релігій, мають, відповідно, спільні риси характеру, які притаманні саме віруючим певної релігії, які стають певним еталоном, стандартом поведінки.

У порівнянні парадигматичних партнерів ЛСГ «Риси характеру» з ЛСГ «Оцінка розумових здібностей людини» відмічаємо більшу кількість

синтагматичних зв'язків у ЛСГ «Риси характеру» (11) на відміну від ЛСГ «Оцінка розумових здібностей людини» (8). 6 семантичних ділянок співпадають, що також свідчить про взаємозалежність та вплив. Не дивно, що у художньому стилі даний зв'язок є сильним, оскільки характеристика людини обов'язково вимагає опис її рис характеру, її розумових здібностей для отримання яскравого образу та правильного сприйняття.

Сильний парадигматичний зв'язок виявлено між ЛСГ прикметників «Релігія, раса» – «Зовнішність людини» відповідно з 8 та 9 синтагматичними зв'язками. Відмічаємо 5 спільних семантичних ділянок. Це говорить про кореляцію та взаємозалежність між даними ознаками. Виходить, опис зовнішності взаємопов'язаний з приналежністю до релігії, раси.

Майже однакова кількість синтагматичних зв'язків спостерігається між парадигматичними партнерами зв'язку «Релігія, раса» (8) – «Температура» (9), чотири з яких співпадає.

Однакова кількість синтагматичних зв'язків зареєстрована для «Релігія, раса» – «Оцінка розумових здібностей людини» по 8 зв'язків, у половини з яких виявились спільні семантичні ділянки. Це свідчить про взаємообумовленість та вплив даних ознак.

Також однакову кількість синтагматичних зв'язків (19) демонструє сильний зв'язок «Зовнішність людини» – «Температура», 6 з яких перетинаються. Це свідчить про кореляцію між даними ознаками. Температура необов'язково співвідноситься із зовнішністю людини за своїм першим значенням.

Висновки. Аналіз сильних парадигматичних зв'язків виявив, що найбільшу кількість парадигматичних зв'язків має ЛСГ прикметників «Релігія, раса» (10) при низькій частоті вживання (48) і середнім, показником кількості синтагматичних партнерів (8). По 8 парадигматичних зв'язків зафіксовано для ЛСГ прикметників «Риси характеру», «Емоційний стан, почуття». Проте між ними існує суттєва відмінність у частоті вживання (291 та 809) а також у кількості синтагматичних зв'язків (11 та 14). Це свідчить про те, що ЛСГ прикметників корелюють між собою не тільки за спільністю семантичних ділянок, але і спільністю семантики між собою, тобто, як додаткові ознаки чи уточнення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Данилович О.Д. Кількісні параметри сполучуваності прикметників з іменниками в англійській пресі. *Науковий вісник*. Чернівці: Рута, 2004, № 206–207: Германська філологія, с. 98–112.
2. Данилович О.Д. Парадигматичні відношення прикметників на семантичному рівні у публіцистичному стилі. *Issues of modern philology in the context of the interaction of languages and cultures* December 27–28, 2019. Venice, Italy p. 69–73.

3. Данилович О.Д. Парадигматичні відношення прикметників на семантичному рівні у науковому стилі. *Naukowa myśl informacyjnej powieki – 2021: materialy XVII Międzynarodowej naukowi-praktycznej konferencji. 7–15 March, 2021 Poland, Pshemyshl. Vol. 1. P. 46–51.*
4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. К.: Академія, 2006. 464 с.
5. Левицкий В.В. Семасиология. Винница: Нова книга. 2006. 512 с.
6. Левицкий В.В. Квантитативные методы в лингвистике. Черновцы: Рута, 2007. 190 с.
7. Носенко И.А. Начала статистики для лингвистов. М.: Высшая школа, 1981. 157 с.
8. Соколовская Ж.П. Проблема лексической синонимии в современной лингвистике. Кишинев, 1970. 66 с.
9. Филин Ф.П. О лексико-семантических группах слов. *Езиковедски изследованиа в чест на академик Стефан Младенов. София, 1957. С. 523–538.*
10. Широков В. А. Комп'ютерна лексикографія. К. : Наук. думка, 2011. 347 с.

REFERENCES

1. Danylovych O. D. “Kilkisni parametry spoluchuvanosti prykmetnykiv z imennykamy v anhliiskii presi.” [Quantitative parameters of combinability of adjectives with nouns in English press], *Naukovyi visnyk* [Scientific Journal] Chernivtsi: Ruta, 2004, № 206–207: Germans'ka filologia, pp. 98–112 [in Ukrainian].
2. Danylovych O. D. “Paradyhmatychni vidnoshennia prykmetnykiv na semantychnomu rivni u publitsystychnomu styli” [Paradigmatic relations of adjectives in the publicistic style], *Pytannya suchasnoi filologii v konteksti vzaemodiy mov ta kultur* [Questions of modern philology in the context of the interaction of languages and cultures] (27–28 grudnya, 2019), Venice, Italy, 2019, P. 69–73. [in Ukrainian].
3. Danylovych O. D. “Paradyhmatychni vidnoshennia prykmetnykiv na semantychnomu rivni u naukovomu styli” [Paradigmatic relations of adjectives in the scientific style], *Naukowa myśl informacyjnej powieki – 2021: materialy XVII Międzynarodowej naukowi-praktycznej konferencji. 7–15 March, 2021 Poland, Pshemyshl. Vol. 1. P. 46–51.* [in Ukrainian].
4. Kochergan M.P. Zahalne movoznavstvo. K.: Academia, 2006. 464 p. [in Russian].
5. Levitskiy V.V. Semasiologiya. [Semasiology], Vinnitsa: Nova knyga, 2006, 191 p. [in Russian].
6. Levitskiy V.V. Kvantitativnyie metody v lingvistike. [Quantitative methods in linguistics], Chernovtsy: Ruta, 2007. 190 p. [in Russian].
7. Nosenko I.A. Nachala statistiki dlya lingvistov. [Beginning of statistics for linguists], M.: Vysshaya shkola, 1981. 125 p. [in Russian].
8. Sokolovskaya Zh.P. Problema leksicheskoy sinonimii v sovremennoy lingvistike. [Problem of lexical synonymity in modern linguistics]. Kishinev, 1970. 66 p. [in Russian].
9. Filin F.P. O leksiko-semanticheskikh gruppah slov. [About lexical-semantic groups of words] *Езиковедски изследованиа в чест на академик Стефан Младенов. Sofia, 1957. pp. 523–538* [in Russian].
10. Shirokov V.A. Kompyuterna leksikografiya. [Computer lexicography] *Nauk. dumka, 2011. 347 p.* [in Ukrainian].